

EURÓPAI BIZOTTSÁG

BELSŐ PIAC ÉS SZOLGÁLTATÁSOK FŐIGAZGATÓSÁG

KÖZBESZERZÉSI POLITIKA

ÉRTELMEZŐ JEGYZET – KERETMEGÁLLAPODÁSOK – KLASSZIKUS IRÁNY- ELV¹

1. BEVEZETÉS ÉS DEFINÍCIÓK

1.1. A klasszikus irányelv hatálya alá tartozó keretmegállapodások típusai

2. A KERETMEGÁLLAPODÁSOK LÉTREHOZÁSA

2.1. A keretmegállapodások valamennyi típusa (attól függetlenül, hogy valamennyi feltételre kiterjednek-e, vagy sem)

2.2. Keretmegállapodások, melyek NEM hoznak létre valamennyi feltételt (*szűkebb értelemben vett* keretmegállapodások, a keretszerződéseket kizárva)

3. A KERETMEGÁLLAPODÁSON ALAPULÓ SZERZŐDÉSEK LÉTREHOZÁSA

3.1. Keretmegállapodások, melyek valamennyi feltételt létrehoznak és egyetlen gazdasági szereplővel kerülnek megkötésre (egyedi keretszerződések)

3.2. Többszereplős keretmegállapodások, melyek valamennyi feltételt meghatározzák (többszereplős keretszerződések)

3.3. Keretmegállapodások, melyek nem határoznak meg valamennyi feltételt (*szűkebb értelemben vett* keretmegállapodások) és egyetlen gazdasági szereplővel kerülnek megkötésre

3.4. Többszereplős keretmegállapodások, melyek nem határoznak meg valamennyi feltételt (*szűkebb értelemben vett* többszereplős keretmegállapodások)

¹ Ez a dokumentum megegyezik a CC/2005/03_rev 1 2005. 7. 14. számú dokumentummal

1. Bevezetés és definíciók

Az új 2004/18/EK irányelv (a továbbiakban: „irányelv”, vagy a „klasszikus irányelv”) 1. cikk (5) bekezdése a keretmegállapodás fogalmát úgy határozza meg, mint „egy vagy több ajánlatkérő szerv, és egy vagy több gazdasági szereplő között létrejött megállapodás, amelynek a célja egy adott időszakban odaítélendő szerződésekre irányadó feltételek meghatározása, különös tekintettel az árra, és – szükség szerint – az előírányzott mennyiségre vonatkozóan”. Ez a meghatározás lényegileg ugyanaz, mint ami a 2004/17/EK irányelvben (az új „közszolgáltató irányelv”) szerepel, amely azt a meghatározás adja erre a kifejezésre, hogy „a 2. cikk (2) bekezdésében említett egy vagy több ajánlatkérő és egy vagy több gazdasági szereplő között létrejött megállapodás, amelynek célja az egy adott időszakban odaítélendő szerződésekre irányadó feltételek meghatározása, különös tekintettel az árra, és – szükség szerint – a vonatkozó mennyiségre²”.

Még ha a meghatározások majdnem azonosak is, a keretmegállapodásokra vonatkozó jogszabályi keretek a közszolgáltató irányelvben, valamint a klasszikus irányelvben nagyon is különböznek. Ami a közszolgáltató irányelvet illeti, a 14. cikk és a 40. cikk (3) bekezdése (i) pontja kapcsolódó rendelkezései, amelyek lényegileg változatlanok összehasonlítva a 93/38/EGK³ rendelkezéseivel, úgy rendelkeznek, hogy keretmegállapodás alapján a szerződést nem versenyeztetett eljárással is létre lehet hozni, amennyiben a keretmegállapodás a közszolgáltató irányelvnek megfelelően jött létre. Ugyanakkor az új klasszikus irányelvben⁴ rögzített feltételrendszer ettől jelentősen eltér.

Tekintettel arra, hogy az új közszolgáltató irányelv rendelkezései változatlanok, ezért e Jegyzet további része a klasszikus irányelv új rendelkezéseivel foglalkozik.

² Továbbá e meghatározások szorosan összefüggnek a 93/38/EGK irányelv 1. cikke (5) bekezdése szerinti definícióval: „a keretmegállapodás a 2. cikkben meghatározott valamely ajánlatkérő, és egy vagy több szállító, kivitelező, vagy szolgáltatást nyújtó között létrejött olyan megállapodás, mely egy adott időszakban létrehozott szerződésekre vonatkozó feltételeket határozza meg, különös tekintettel az árakra, és, megfelelően, a vonatkozó mennyiségre;”

³ Az 5. és a 20. cikk (2) bekezdésének (i) pontja.

⁴ A preambulum 11. és 16. bekezdései, valamint az 1. cikk (5) bekezdése és a 32. cikk.

1.1 A klasszikus irányelv hatálya alá tartozó keretmegállapodások típusai

Bár a klasszikus irányelv kizárólag a „keretmegállapodás” kifejezést alkalmazza, a vonatkozó rendelkezések tulajdonképpen két különböző helyzetet takarnak: azok a keretmegállapodások, melyek valamennyi feltételt meghatároznak, és azok, amelyek nem határozzák meg valamennyit. Kizárólag magyarázó céllal az első típust *keretszerződéseknek* nevezzük, míg a másodikat *szűk értelemben vett (stricto sensu) keretmegállapodásoknak*. Hangsúlyozni kell, hogy e terminológia használata nem kötelező az irányelvek átültetése során. Hasznos azt is felidézni, hogy azok a keretmegállapodások, melyek valamennyi feltételt meghatároznak (keretszerződések), „klasszikus” közbeszerzési szerződések és ebből következően alkalmazhatóak voltak a régi klasszikus irányelvek⁵ alapján, feltéve, hogy ezen irányelvek eljárási szabályait betartva történt a szerződéskötés⁶.

Azok a keretmegállapodások, melyek valamennyi feltételt meghatároznak (keretszerződések) olyan jogintézmények, amelyekben a rögzített feltételek a keretszerződés szerződő feleit bármely, a keretszerződés alapján létrejött megrendelés tekintetében kötelezik⁷ – más szavakkal, az e típusú keretmegállapodás alkalmazása nem igényel új megállapodást a felek között, pl. tárgyalások lefolytatása, új ajánlatkérések, stb. Amennyiben e keretmegállapodást több gazdasági szereplővel hozzák létre, a 32. cikk (4) bekezdése első albekezdése, míg ha egyetlen gazdasági szereplővel kötik meg, a 32. cikk (3) bekezdése⁸ irányadó.

Azok a keretmegállapodások, melyek **nem** határoznak meg valamennyi feltételt (*szűkebb értelemben vett keretmegállapodások*) definíciójukból adódóan nem teljesek: e típusú keretmegállapodások vagy nem tartalmaznak bizonyos feltételeket, vagy nem hozzák létre

⁵ 92/50/EGK, 93/36/EGK és 93/37/EGK irányelvek.

⁶ Lásd a Bíróság 1995. május 4-i ítéletét. Európai Bizottság v Hellén Köztársaság, C-79/94 ügy. *European Court Reports 1995 I-01071*

⁷ Azonban mindez nem azt jelenti, hogy például nem feltétlenül kell az árat egy rögzített összegben meghatározni – lehetséges egy árindexre való hivatkozással (pl. a rotterdami „készáru piac” ára $\pm x\%$) megállapítani azt, amennyiben a kiválasztott módszerrel egy adott megrendelés árát objektív módon lehet megállapítani. Az is lehetséges, hogy az ajánlatkérő **nem köteles** a keretszerződést alkalmazni – mindazonáltal ez keretszerződés marad, amennyiben az alkalmazására vonatkozó döntés meghozatala után a feltételeket egyértelműen meghatározzák.

⁸ A továbbiakban kitérünk arra is, hogy ez a rendelkezés a *szűkebb értelemben vett* egyetlen gazdasági szereplővel létrehozott keretmegállapodásokra is vonatkozik.

kötelező erővel az **összes** feltételt, melyek szükségesek a keretmegállapodás alapján történő megrendelések megkötéséhez a szerződő felek közötti további konszenzus nélkül. Más szavakkal egyes feltételeket utólag kell meghatározni.

Azt, hogy egy feltételt létre kell-e hozni, vagy sem, a nemzeti jog határozza meg; ehhez hasonlóan annál a keretmegállapodásnál, mely nem hozza létre az összes feltételt és melyet egy gazdasági szereplővel kötnek meg, a nemzeti jog határozza meg, hogy ez a gazdasági szereplő köteles-e kiegészíteni ajánlatát⁹. Továbbá arra a kérdésre, hogy egy gazdasági szereplő, aki olyan keretmegállapodás részese, amely valamennyi feltételt meghatároz¹⁰ (egy- vagy többszereplős) köteles-e szállítani a megállapodás szerinti árukat, nyújtani a szolgáltatásokat, vagy megvalósítani az építési beruházást a meghatározott feltételek alapján és hogy az ajánlatkérő kötelezheti-e erre, csak a nemzeti jog alapján adható válasz, csakúgy, mint arra, hogy a gazdasági szereplő kötelezheti-e az ajánlatkérőt az áruk, szolgáltatások, vagy építési beruházás megrendelésére.

Bár az irányelv két különböző keretmegállapodás-típusra vonatkozik, a vonatkozó rendelkezések többsége a keretmegállapodások valamennyi típusára irányadó, függetlenül attól, hogy létrehozzák-e az összes feltételt, vagy sem. Az alábbiakban, amennyiben azt kifejezetten nem jelezzük, a „keretmegállapodás” kifejezés valamennyi keretmegállapodásra vonatkozik, megkülönböztetés nélkül¹¹.

⁹ Lásd az alábbi 3.3. pontot.

¹⁰ Lásd a fenti 3.1. és 3.2. pontokat.

¹¹ Azt, hogy a 32. cikk mindkét típusú keretmegállapodásra vonatkozik (más szavakkal a *szűkebb értelemben vett* keretmegállapodásokra csakúgy, mint a keretszerződésekre) megerősíti e jogszabályhely története. Lényegében az eredeti javaslatban szereplő rendelkezés (COM(2000) 275 final 2000.5.10.) kizárólag csak azokra a keretmegállapodásokra vonatkozott, melyek nem határoznak meg valamennyi feltételt és – mint az egyetlen lehetőséget – rögzítette, hogy a keretmegállapodáson alapuló szerződéseket a verseny újbóli megnyitása után kell odaítélni. A magyarázó memorandum kifejezetten kimondta, hogy „A keretmegállapodások nem közbeszerzési szerződések az irányelvek értelmében; nem szerződések addig, amíg nem határozzák meg a speciális feltételeket és így nem teljesíthetők, mint egy valódi szerződés. Ezzel szemben hangsúlyozni kell, hogy a több gazdasági szereplővel megkötött szerződések (melyeket széles körben használnak megrendelésekre) közbeszerzési szerződéseknek minősülnek az irányelvek szerint (ld. 1. cikk (2) bekezdése). Így amennyiben az értékhatárokat meghaladják, e rendelkezésekkel összhangban kell azokat odaítélni.” A Tanács első megbeszélésein ez további tisztázást nyert a megfogalmazás megváltoztatásával ld. pl. az SN 4075/1/00 REV 1 (MAP) 2000.10.31. dokumentumot: „E vásárlási technikák, melyeket „keretmegállapodásokként” ismerünk közösségi definícióját meg kell határozni, más speciális szabályokkal együtt (-) **más, az irányelvekkel összhangban alkalmazott beszerzési technikákra figyelemmel, függetlenül attól, hogyan nevezik ezeket a nemzeti jogokban....**”. E rendelkezést ugyanakkor újraszabályozták figyelemmel a szakasz beiktatására, és így az elhagyásra került.

2. A keretmegállapodás létrehozása

2.1 A keretmegállapodások valamennyi típusa (attól függetlenül, hogy valamennyi feltételre kiterjednek, vagy sem)

A keretmegállapodás létrehozása érdekében az ajánlatkérő a szokásos eljárásokat alkalmazza, azaz a nyílt vagy a meghívásos eljárást, vagy amennyiben teljesülnek a 30. vagy a 31. cikkekben rögzített feltételek, a tárgyalásos eljárást, hirdetmény közzétételével, vagy anélkül¹². Következésképpen, a szokásos szabályok az érvényesek, különösen a közzététel, a határidők, a kizárás, kiválasztás, és a létrehozás tekintetében, a kiválasztott eljárás szerinti módosításokkal. Szükséges azonban felhívni a figyelmet a többszereplős (azaz több gazdasági szereplővel létrehozott) keretmegállapodásokra irányadó, a 32. cikk (4) bekezdésének első albekezdésében rögzített speciális szabályra; mely szerint a keretmegállapodás létrehozásához szükséges gazdasági szereplők száma nem lehet kevesebb, mint három, természetesen feltéve, hogy ezt az „elfogadható” ajánlatok és/vagy gazdasági szereplők száma megengedi. Ezt a szabályt a keretmegállapodás létrehozására kiválasztott módszertől függetlenül alkalmazni kell¹³.

A 32. cikk (2) bekezdése második albekezdésének utolsó része úgy rendelkezik, hogy keretmegállapodások „csak olyan ajánlatkérők és gazdasági szereplők között alkalmazhatók, amelyek a keretmegállapodás *eredeti* részes felei”. Amikor több ajánlatkérő kíván egy keretmegállapodást alkalmazni, ebből következően ezeket az ajánlatkérőket pontosan¹⁴ meg kell határozni az ajánlati felhívásban, vagy kifejezetten megnevezve azokat magában a hirdetményben, vagy egyéb dokumentumokra utalással (pl. a leírásokra, vagy az egyik ajánlatké-

¹² Az irányelvben nincs kimondottan olyan rendelkezés, amely tiltaná keretmegállapodás létrehozását egy versenypárbeszéd végén; azonban nehéz olyan esetet elképzelni, amikor a versenypárbeszédre vonatkozó feltételek teljesülnek, ha gyakorlati szempontból a keretmegállapodás lenne helyénvaló.

¹³ Amennyiben az ajánlatkérő a 44. cikk (3) bekezdése alapján úgy dönt, hogy a **jelöltek** számát korlátozza egy keretmegállapodás létrehozására irányuló meghívásos vagy tárgyalásos eljárásban, akkor úgy kell a jelöltek legkisebb számát megállapítani, amelyeket ajánlattételre vagy tárgyalásra kérnek majd fel, hogy ez feleljen meg a 32. cikk (4) bekezdése rendelkezéseinek.

¹⁴ Amennyiben például a keretmegállapodást egy inkább közvetítőként, mint „nagykereskedőként” eljáró központi beszerző szervezet köti meg, nem lesz elegendő, ha azt jelzik a megállapodásban, hogy azt az adott tagállam „ajánlatkérői” alkalmazhatják. Valójában egy ilyen megjelölés alapján még nem lehetséges meghatározni, hogy pontosan, mely szervezetek részesei a megállapodásnak, mivel nehéz eldönteni, hogy egy szervezet a közjogi szerv meghatározásának megfelel-e, vagy sem. Másrésztől egy olyan leírás, mely alapján azonnal felismerhető, hogy melyek az érintett ajánlatkérők – például „x megye vagy y régió önkormányzatai” – lehetővé teszik a 32(2) cikk második fordulatának betartását.

rőn¹⁵ keresztül hozzáférhető listára, stb.). Másképpen, a keretmegállapodás egy zárt rendszer, ahová nem lehet belépni, sem az ajánlatkérők, sem a szállítók oldaláról.

A keretmegállapodás időtartama négy évre korlátozódik, és ez vonatkozik a keretmegállapodáson alapuló szerződésekre is¹⁶. Ugyanakkor a keretmegállapodás hosszabb időre is vonatkozhat „kellően – különösen a keretmegállapodás tárgyával – indokolt kivételes esetekben.” Így, például, indokolt lehet a hosszabb időtartam egy adott szerződés tekintetében a hatékony verseny biztosítása érdekében, amennyiben a teljesítés olyan befektetést igényel, amelynek az értékcsökkenési időtartama hosszabb, mint négy év. Ennek az a magyarázata, hogy a közbeszerzések területén a hatékony verseny kibontakozása az ezzel a témával foglalkozó irányelvek célrendszerének a részét képezi, amire emlékeztet is az elfogadott esetjog¹⁷, valamint a klasszikus irányelv preambuluma 2. bekezdése. Továbbá, figyelembe kell azt is venni, hogy a közbeszerzésekre vonatkozó irányelvek nem légtérben működnek, vonatkozik rájuk mind a közösségi, mind a nemzeti versenyszabályozás.

A keretmegállapodások időtartamának korlátozása, valamint a versenyeztetéssel kapcsolatos rendelkezések segíthetnek a meghatározó (domináns) szállítók jelenlétével kapcsolatban felmerülő problémák elkerülésében, vagy csökkentésében. Ugyanakkor lehetséges, hogy ez nem elegendő a közösségi versenyszabályozás korlátai miatt. Következésképpen egyéb kezdeményezések is hasznosak, sőt szükségesek lehetnek, például megfelelő nagyságú részajánlatokra történő bontás, megtiltva a valamennyi tételre történő ajánlattételt, ami mellesleg hasznos eszköz is lehetne a kis- és középvállalkozások részvételének az elősegítésére a keretmegállapodásokon alapuló közbeszerzések területén.

¹⁵ Így például, az ajánlatkérők felsorolása, amelyek jogosultak egy központi beszerző szervezet által létrehozott keretmegállapodás alkalmazására. Mindenesetre, meg kell jegyezni, hogy a felsorolásoknak tartalmazniuk kell a dátumot, amelytől az ajánlatkérő erre jogosult.

¹⁶ Mivel a keretmegállapodáson alapuló szerződések a megállapodás “keretein belül” létesülnek, „az abban foglalt feltételek alkalmazásával”, vagy a verseny újbóli megnyitásával „azonos ...feltételek...alapján”. Ugyanakkor a keretmegállapodást természetesen egészen az időtartama lejártáig alkalmazhatják, akkor is, ha az azon alapuló szerződés teljesítésére már e határidő lejártát követően kerül sor. Egy fénymásolópapír beszerzésre irányuló három évre szóló keretmegállapodás alapján így tökéletesen lehetséges két héttel a megállapodás lejártá előtt megnyitni újból a versenyt, akkor is, ha a kérdéses papír szállítására már csak a lejárat után két héttel kerül sor. Ismét, képzeljünk el egy keretmegállapodást fénymásoló és kapcsolódó karbantartási szolgáltatások beszerzésére egy két éves garancia periódussal. Ilyen esetben semmi sem akadályozza meg az ajánlatkérőt abban, hogy a keretmegállapodást alkalmazza, akkor is, ha a karbantartási szolgáltatást csak a megállapodás lejártát követő évben nyújtják.

¹⁷ Lásd pl. a Bíróság 2004. 10. 7-i ítélete 35. pontját a C-247/02 „Sintesi” ügyben. Keretmegállapodás esetében ezt a célt többé-kevésbé megismétli a 32. cikk (2) bekezdésének 5. albekezdése.

Végül meg kell említeni, hogy a 35. cikk (4) bekezdése első és második albekezdése szerint az ajánlatkérő köteles tájékoztatást adni a megkötött szerződésekről nem később, mint 48 nappal magának a keretmegállapodásnak a létrehozását követően. Másrészt, mentesül az ajánlatkérő e kötelezettsége alól a keretmegállapodás alapján létrehozott egyedi szerződések tekintetében.

2.2 Keretmegállapodások, melyek NEM hoznak létre valamennyi feltételt (szűk értelemben vett keretmegállapodások, a keretszerződéseket kizárva)

A *szűk értelemben vett* keretmegállapodások esetében egyes szempontokról maga a megállapodás nem rendelkezik, ezeket félreteszik, hogy később határozhassák meg a versenyeztetés újbóli megnyitásával a többszereplős keretmegállapodások esetében, vagy a konzultáció során az egyedüli gazdasági szereplővel a 32. cikk (3) bekezdése második albekezdésében meghatározott esetekben. Az irányelv szerint nem szükséges bizonyos szempontokról a kiinduláskor dönteni: különösen az árral kapcsolatban hangsúlyozni kell azt, hogy ennek a szempontnak még szerepelnie sem kell magában a keretmegállapodásban¹⁸.

A *szigorúan vett* keretmegállapodások leírásának¹⁹ és feltételeinek kidolgozásakor különös figyelemmel kell eljárni, tekintettel arra a tényre, hogy utólagosan lényegi módosításra nincs lehetőség semmilyen körülmények között, lásd 32(2) cikk második albekezdését. Az ajánlatkérő továbbá köteles gondoskodni arról, hogy a szerződés létrehozásának bírálati szempontjai – nem csak a keretmegállapodás létrehozására, hanem a megállapodás szerint létrehozott

¹⁸ A keretmegállapodás meghatározása másra engedhet következtetni (“célja egy adott időtartamban létrehozott szerződések feltételeinek a meghatározása, különös tekintettel az árra”), azonban az ár(ak) meg nem állapításának a lehetősége adott az 54. cikk (2) bekezdése második albekezdésében („hasonló körülmények között elektronikus aukció tartható, amikor újversenyeztetés indul egy keretmegállapodás felei között, a 32. cikk (4) bekezdése második albekezdésének második francia bekezdése rendelkezése szerint...”).

¹⁹ Ha, például, a keretmegállapodás tárgya számítógépek beszerzése, szükséges lenne a műszaki leírás meghatározása a (minimálisan) igényelt teljesítmény és funkcionális követelményekkel, ami lehetővé teszi az ajánlattevőknek, hogy minden új versenyeztetés alkalmából a legutolsó modellt tegyenek ajánlatot.

egyedi szerződésekre is²⁰ – valamint súlyozásuk közzétételre kerülnek a keretmegállapodás leírásaiban²¹.

3. Keretmegállapodáson alapuló szerződés létrehozása

3.1 Keretmegállapodások, melyek valamennyi feltételt létrehoznak és egyetlen gazdasági szereplővel kerülnek megkötésre (egyedi keretszerződések)

Ez a csoport magában foglalja például a megrendelésekre irányuló szerződéseket („contracts à bon de commande”). A 32. cikk (3) bekezdése első albekezdése szerint a „megállapodáson alapuló szerződéseket a keretmegállapodásban rögzített feltételek szerint kell odaítélni”. Ugyanezen bekezdés második albekezdése, mely oly módon került megfogalmazásra, hogy az valamennyi keretmegállapodásra vonatkozik – függetlenül attól, hogy rögzítik-e vagy sem az összes feltételt – ezt követően hozzáteszi, hogy „az ajánlatkérő írásban konzultálhat a keretmegállapodásban részt vevő gazdasági szereplővel, szükség szerint ajánlatának kiegészítését kérve.” Azoknál a szerződéseknél, amelyeket olyan keretmegállapodás alapján kell odaítélni, amely **valamennyi** feltételt kötelező erővel meghatároz, nincs lehetőség az eredeti ajánlat kiegészítésére. A megrendelésekre így kizárólag a keretmegállapodásban rögzített feltételek szerint és korlátok között (különös tekintettel hogy mely árukra, szolgáltatásokra, építési beruházásokra, illetve mely mennyiségekre terjed ki) kerülhet sor²².

²⁰ Ezek a követelmények nem feltétlenül ugyanazok, mint amelyeket a verseny újbóli megnyitását követően az egyes szerződések odaítélésénél alkalmaznak, ld. az alábbi 3.4. pontot.

²¹ Következésképpen a keretmegállapodásra vonatkozó leírásoknak egyértelműen szükséges tartalmazniuk azt, hogy az ajánlatkérő nem kívánja valamennyi feltételt magában a keretmegállapodásban rögzíteni, így teret enged a verseny újbóli megnyitásának, vagy azt, hogy valamennyi feltételt meghatározza, ezáltal kizárja az újbóli versenyztetés lehetőségét.

²² Ezt szintén megerősíti a jelenlegi 32. cikk (2) bekezdése második albekezdésének története. Egymást követően e rendelkezést az alábbiak szerint fogalmazták meg:

„E szerződések odaítélése érdekében az ajánlatkérők konzultálhatnak...a keretmegállapodásban részes gazdasági szereplővel írásban, **kérve az ajánlata kiegészítését, vagy javítását, a megállapodásban rögzített feltételekhez képest.**” (Nem hivatalos fordítás az SN 4075/1/00 REV 1(MAP) 2000.11.7. dokumentumból)

„E szerződések odaítélése érdekében az ajánlatkérők konzultálhatnak a keretmegállapodásban részes gazdasági szereplővel írásban, **kérve az ajánlat megújítását, amennyiben szükséges.**” (Nem hivatalos fordítás a 2000.11.17. dokumentumból)

„E szerződések odaítélése érdekében az ajánlatkérők konzultálhatnak a keretmegállapodásban részes gazdasági szereplővel írásban, kérve ajánlata kiegészítését, amennyiben szükséges.” (Nem hivatalos fordítás a 2000.11.22. dokumentumból.)

3.2 Többszereplős keretmegállapodások, melyek valamennyi feltételt meghatároznak (többszereplős keretszerződések)

E típusú keretmegállapodáson alapuló szerződések tekintetében az irányelv arra korlátozódik, hogy megállapítja, hogy létrehozásuk „a keretmegállapodásban megállapított feltételek alkalmazásával, a verseny újbóli megnyitása nélkül történik”²³. Ugyanakkor az irányelv kimondottan nem rendelkezik arról, hogyan kell választani a különböző gazdasági szereplők között az adott megrendelés teljesítése érdekében. Ebből következik, hogy ez a választás úgy is megoldható, ha egyszerűen az alapelveknek megfelelően, vö. 2. cikk. Ennek egyik módja a „sorba állítási” módszer, azaz először azzal a gazdasági szereplővel kell felvenni a kapcsolatot, amely a legjobb ajánlatot adta a keretszerződés létrehozására, és amennyiben az első nem képes vagy nem érdekelt az adott áru, szolgáltatás, építési beruházás biztosításában, a másodikkal felvenni a kapcsolatot²⁴.

3.3 Keretmegállapodások, melyek nem határoznak meg valamennyi feltételt (*szigorúan vett* keretmegállapodások) és egyetlen gazdasági szereplővel kerülnek megkötésre

Amint látható, az első változat biztosította az ajánlatkérők számára a feltétlen jogot arra, hogy ne pusztán az ajánlat **bővítését** („kiegészítését”) kérjék, ami feltételezi, hogy az ajánlat nem teljes, azaz, hogy az ajánlat olyan keretmegállapodáshoz készült, mely nem tartalmazza az összes feltételt – hanem azt is, hogy az ajánlatot **javítsák a megállapított feltételekhez képest...** Ez az utolsó rész azokra a keretmegállapodásokra, melyek valamennyi feltételt meghatározzák és azokra is, melyek nem határoznak meg valamennyi feltételt alkalmazható lett volna.

A bekezdés második változata a keretmegállapodások mindkét típusára alkalmazható lett volna, mivel a „megújítás” kifejezés nem feltételez sem teljes, sem hiányos megállapodást.

A végső változat a „kiegészítés” fogalmához tér vissza, kifejezetten elvetve a két fogalmat („javítás/megújítás”), amelyek csak teljes, valamennyi feltételre kiterjedő megállapodások esetén lettek volna alkalmazhatóak.

²³ Amikor az ajánlatkérő úgy dönt, hogy magában a keretmegállapodásban határozza meg az összes feltételt, nincs lehetőség a továbbiakban a verseny újbóli megnyitására, mivel a 32(4) cikk második albekezdés második fordulata e lehetőséget csak azokban az esetekben biztosítja „amennyiben **nem** minden feltételt határoztak meg a keretmegállapodásban”.

²⁴ A döntés arról, hogy melyik gazdasági szereplő kapjon meg egy adott megrendelést, más szempontok szerint is meghozható, feltéve, hogy ezek objektívek, átláthatóak, és diszkrimináció-mentesek. Például, képzeljünk el egy nagy intézményt, amely különböző gyártmányú fénymásolókkal rendelkezik, és amely keretszerződéseket létesít ezeknek a berendezéseknek a karbantartására és javítására számos gazdasági szereplővel, így biztosítandó, hogy a gépparkban lévő valamennyi típushoz legalább egy szakember álljon rendelkezésre. A keretmegállapodás odaítéléséhez az ajánlatkérő olyan szempontokat alkalmazott, mint az ár, a beavatkozás sebessége, a szolgáltatások köre, stb. Nyilvánvaló, ha egy Rank Xerox gép karbantartása a megrendelés tárgya, akkor ennek a típusnak a szakembere kaphatja meg a megrendelést, még ha a Cannon ajánlata volt is a legjobb a tenderen.

Egyetlen gazdasági szereplővel létrehozott keretmegállapodáson alapuló egyedi szerződés létrehozása a keretmegállapodásban rögzített határokon belül (különösen a termékek, szolgáltatások, építési beruházások skálája, valamint mennyisége szerint) történik, az adott gazdasági szereplővel történő írásbeli konzultáció után, felszólítva arra, hogy az ajánlatát kiegészítő információt adjon²⁵. Szükséges ennek során figyelembe venni a 2. bekezdés harmadik albekezdésének rendelkezését, amely szerint a feltételeket tilos lényegileg módosítani. Az egyedi szerződés megkötése a keretmegállapodásban meghatározott és az annak kiegészítésére felajánlott feltételeken alapul, abban az esetben, ha ezeket **nem** határozták meg eredetileg a megállapodásban.

3.4 Többszereplős keretmegállapodások, melyek nem határoznak meg valamennyi feltételt (szűk értelemben vett többszereplős keretmegállapodások)

A keretmegállapodáson alapuló egyes szerződések a 4. bekezdés második albekezdésének második francia bekezdése szerinti eljárásnak megfelelő újraversenyezetés után jönnek létre.²⁶

A verseny újbóli megnyitása „új – és ha szükséges, pontosabban megfogalmazott – feltételek mellett, továbbá adott esetben a keretmegállapodás dokumentációjában megemlített egyéb feltételek mellett” történik, természetesen figyelemmel a „lényegi módosítások” tilalmára a keretmegállapodásban meghatározott feltételek tekintetében²⁷.

Általában írásban konzultálni kell a keretmegállapodásban részes valamennyi gazdasági szereplővel. Ugyanakkor amennyiben a keretmegállapodás például irodafelszerelések bizonyos csoportjaira vonatkozik, és ezeket részekre bontották, nem kell konzultálni azokkal a felekkel,

²⁵ A 3. bekezdés második albekezdése rendelkezésének a megfogalmazása alapján akár arra is gondolhatnánk, hogy ez a konzultáció és az eredeti ajánlatot kiegészítő információ biztosítása mindig csak lehetőség. E szövegezés azért szükséges, mert az mindkét keretmegállapodás-típusra vonatkozik, amelyek meghatározzák, és amelyek nem határozzák meg az összes feltételt, vö. a fenti 3.1. ponttal. Az utóbbi esetben, ugyanakkor vannak olyan elemei a definíciónak, melyek **nem** teljesen meghatározottak (vö. a fenti 1. pont definíciójával) és amelyeket így meg kell határozni az eredeti keretmegállapodás kiegészítésére.

²⁶ Azoknál keretmegállapodásoknál, melyek **nem** határozzák meg az összes feltételt, fogalmilag lehetetlen odaítélni az egyedi szerződéseket a 4. bekezdés második albekezdésében megjelölt eljárásoknak megfelelően. Valójában annak érdekében, hogy a szerződést a verseny újbóli megnyitása nélkül odaítélhessék, **valamennyi** feltételt magában a keretmegállapodásban meg kell határozni, ez esetben azonban a fogalomból adódóan nem erről van szó.

²⁷ Lásd a 32. cikk (2) bekezdésének harmadik albekezdését és a fenti 2. pontot.

amelyeknek a keretmegállapodása nem tartalmazza az adott szerződés tárgyát alkotó felszerelés típusokat.

Az írásban lefolytatott konzultáció során az ajánlatkérő meghatározza az adott szerződés tárgyát, amelyre ajánlatokat²⁸ kér, valamint az ajánlattétel határidejét²⁹. Az irányelv nem rendelkezik minimális határidőről, arra szorítkozik, hogy kimondja: a határidő „kellően hosszú ahhoz, hogy minden egyes szerződésre vonatkozóan megtörténhessen az ajánlatok benyújtása, figyelembe véve olyan tényezőket, mint a szerződés tárgyának az összetettsége, és az ajánlatok beküldéséhez szükséges idő”. Következésképpen, amennyiben az ajánlatkérő elektronikus kommunikációs eszköz alkalmazását írta elő, és csak egyetlen szempontot kell tisztázni az adott szerződés tekintetében, például az árat, elegendő lehet egy rövid határidő. Azonban, amennyiben az ajánlatkérő úgy döntött, hogy él az 54. cikk (2) bekezdése második albekezdésében rögzített lehetőséggel és elektronikus árverést alkalmaz az újrapályázatra, tekintetbe kell vennie az 54. cikk (4) bekezdése második albekezdésében elrendelt legrövidebb határidőt³⁰.

A 32. cikk (4) bekezdése (d) pontja második albekezdésének második fordulata szerint a szerződés létrehozása „a keretmegállapodás dokumentációjában megállapított odaítélési szempontok alapján” történik. Figyelemmel kell lenni arra, hogy az odaítélési szempontok nem kötelezően ugyanazok, mint amelyeket maguknak a keretmegállapodásoknak a létrehozásakor alkalmaztak. Következésképpen, teljességgel lehetséges, hogy a keretmegállapodás létrehozása kizárólag „minőségi” követelményeken alapuljon, a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat keretein belül, és az adott szerződések létrehozása pedig kizárólag a legalacsonyabb ár szempontja alapján történik, természetesen azzal a feltétellel, hogy ez a keretmegállapodás dokumentációjában szerepel. Vegyük azt a példát, amikor számítógépekre és perifériákra (nyomtatók, szkennerek, stb.) vonatkozik a keretmegállapodás, amelyet a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat alapján hoztak létre, olyan feltételek alkalmazásával, mint az ár, a műszaki érték, és a

²⁸ A preambulum 12. bekezdése szerint az ajánlattétel egy többszereplős keretmegállapodás újrapályázására „lehetséges az ajánlattevő elektronikus katalógusa formájában, amennyiben az ajánlattevő azt a kommunikációs eszközt alkalmazza, amit az ajánlatkérő kiválasztott a 42. cikk szerint”.

²⁹ Figyelembe kell venni, hogy az eljárásnak ebben a szakaszában a 39. és a 40. cikkeken elrendeltek nem alkalmazhatóak. A 39. cikk azért, mert az eljárás ebben a szakaszban nem (vagy már nem) nyílt eljárás, és a 40. cikk azért nem, mivel a megállapodásban részt vevő gazdasági szereplők nem (vagy már nem) „jelöltek”, az 1. cikk (8) bekezdésének harmadik albekezdése utolsó része szerint.

³⁰ „Az elektronikus árverés legkorábban a felhívások feladása után két munkanappal kezdődhet meg.”

működési költség. Egy adott szerződés létrehozásakor, amely csak nyomtatók szállítására vonatkozik, előfordulhat, hogy az ajánlatkérő a keretmegállapodás dokumentációjában előírta, hogy erre a szerződésre a „műszaki értéket” az „oldal/perc”, és a „működési költséget” az energia felhasználás, a tintapatronok élettartama és ára alapján mérik.